

Warszawa, dnia 24 sierpnia 2016 r.

Poz. 1330

USTAWA

z dnia 10 lipca 2015 r.

o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o muzeach

Art. 1. W ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 oraz z 2015 r. poz. 397 i 774) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ochronę materiałów archiwalnych wchodzących w skład narodowego zasobu archiwalnego regulują przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2011 r. Nr 123, poz. 698, z późn. zm.¹⁾), z uwzględnieniem przepisów art. 14a ust. 2 oraz rozdziału 2a.”;

2) w art. 7 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa;”;

3) w art. 8 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Rejestr prowadzi się w formie odrębnych ksiąg dla zabytków:

- 1) nieruchomości;
- 2) ruchomych;
- 3) archeologicznych.”;

4) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. Do rejestru nie wpisuje się zabytku:

- 1) wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa;
- 2) wpisanego do inwentarza muzeum;
- 3) wchodzącego w skład narodowego zasobu bibliotecznego.”;

5) w art. 13 w ust. 4 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) został wpisany na Listę Skarbów Dziedzictwa;”;

6) po art. 14 dodaje się art. 14a i art. 14b w brzmieniu:

„Art. 14a. 1. Listę Skarbów Dziedzictwa prowadzi minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

2. Na Listę Skarbów Dziedzictwa wpisuje się zabytek ruchomy o szczególnej wartości dla dziedzictwa kulturowego, zaliczany do jednej z kategorii, o których mowa w art. 64 ust. 1, na podstawie decyzji wydanej przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, z urzędu albo na wniosek właściciela zabytku ruchomego.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 171, poz. 1016, z 2014 r. poz. 822 oraz z 2015 r. poz. 566.

Art. 14b. 1. Z Listy Skarbów Dziedzictwa skreśla się zabytek ruchomy, który przestał być zaliczany do jednej z kategorii, o których mowa w art. 64 ust. 1.

2. Skreślenie z Listy Skarbów Dziedzictwa następuje na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

3. Postępowanie w sprawie skreślenia zabytku z Listy Skarbów Dziedzictwa wszczyna się z urzędu albo na wniosek właściciela zabytku ruchomego.”;

7) po art. 23 dodaje się art. 23a w brzmieniu:

„Art. 23a. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia Listy Skarbów Dziedzictwa i zakres danych zamieszczanych na Liście Skarbów Dziedzictwa, uwzględniając konieczność prowadzenia Listy Skarbów Dziedzictwa w formie elektronicznej, zapewnienia publicznej dostępności Listy Skarbów Dziedzictwa, umieszczenia na Liście Skarbów Dziedzictwa danych pozwalających na identyfikację zabytków wpisanych na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz ich fotografii.”;

8) w art. 28 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. O zdarzeniach, o których mowa w ust. 1, właściciel lub posiadacz zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa zawiadamia ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.”;

9) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Art. 29. 1. Wojewódzki konserwator zabytków w czasie uzgodnionym z właścicielem lub posiadaczem przedmiotu będącego zabytkiem lub posiadającego cechy zabytku może prowadzić badania tego przedmiotu w miejscu, w którym przedmiot ten się znajduje.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do przedmiotu będącego zabytkiem wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w czasie uzgodnionym z właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa może prowadzić badania tego zabytku w miejscu, w którym zabytek ten się znajduje.

4. W przypadku odmowy udostępnienia przedmiotu, o którym mowa w ust. 1, albo zabytku, o którym mowa w ust. 3, odpowiednio wojewódzki konserwator zabytków albo minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może wydać decyzję nakazującą jego udostępnienie na czas niezbędny do wykonania badań, jednak nie dłuższy niż 3 miesiące od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

5. Za szkody wyrządzone w związku z badaniami, o których mowa w ust. 1 i 3, przysługuje odszkodowanie na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.”;

10) w art. 36:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa można prowadzić:

- 1) prace konserwatorskie,
- 2) prace restauratorskie,
- 3) badania konserwatorskie

– na podstawie pozwolenia wydanego przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Wojewódzki konserwator zabytków może uzależnić podjęcie działań objętych pozwoleniem, o którym mowa w ust. 1, od przekazania przez wnioskodawcę w oznaczonym terminie określonych informacji dotyczących działań wymienionych w pozwoleniu, zastrzegając odpowiedni warunek w treści pozwolenia. Do warunku stosuje się art. 162 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

2b. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może uzależnić podjęcie działań objętych pozwoleniem, o którym mowa w ust. 1a, od przekazania przez wnioskodawcę w oznaczonym terminie określonych informacji dotyczących działań wymienionych w pozwoleniu, zastrzegając odpowiedni warunek w treści pozwolenia. Do warunku stosuje się art. 162 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.”;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Pozwolenia, o których mowa w ust. 1 i 1a, mogą określać warunki, które zapobiegą uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku.”;

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może uzależnić wydanie pozwolenia na podejmowanie działań, o których mowa w ust. 1a pkt 1 i 2, od przeprowadzenia, na koszt wnioskodawcy, niezbędnych badań konserwatorskich. Egzemplarz dokumentacji badań jest przekazywany nieodpłatnie ministrowi.”,

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Pozwolenia, o których mowa w ust. 1 i 1a, wydaje się na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa albo do rejestru, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego.”,

f) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Pozwolenie na prowadzenie badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa, badań konserwatorskich i architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru albo badań archeologicznych lub poszukiwań ukrytych bądź porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, wydaje się również na wniosek osób fizycznych albo jednostek organizacyjnych zamierzających prowadzić te badania lub poszukiwania. W przypadku nieuzyskania zgody właściciela lub posiadacza nieruchomości na przeprowadzenie tych badań lub poszukiwań przepisy art. 30 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.”;

11) po art. 36 dodaje się art. 36a w brzmieniu:

„Art. 36a. Osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna występująca z wnioskiem o pozwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich, prac restauratorskich lub badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa albo na prowadzenie prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych, przy zabytku wpisanym do rejestru lub badań archeologicznych, jest obowiązana zapewnić odpowiednio prowadzenie tych prac oraz badań albo kierowanie tymi robotami oraz wykonywanie nad nimi nadzoru inwestorskiego, przez osoby spełniające wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 37.”;

12) art. 37 otrzymuje brzmienie:

„Art. 37. 1. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb wydawania pozwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych oraz badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 6–11, przy zabytku wpisanym do rejestru oraz badań archeologicznych i poszukiwań, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 12;
- 2) dane i informacje zawarte we wnioskach o wydanie pozwoleń, o których mowa w pkt 1, oraz dokumentację niezbędną do rozpatrzenia tych wniosków;
- 3) dane i informacje zawarte w pozwoleniach, o których mowa w pkt 1, oraz warunki, które mogą zostać w nich zastrzeżone;
- 4) wymagania, które muszą spełniać osoby uprawnione do prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa albo do rejestru oraz kierowania robotami budowlanymi i wykonywania nadzoru inwestorskiego i prowadzenia badań architektonicznych, przy zabytku wpisanym do rejestru oraz badań archeologicznych;
- 5) sposób potwierdzania spełnienia wymagań, o których mowa w pkt 4;
- 6) standardy dokumentacji prowadzonych prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytku ruchomym wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa albo do rejestru i badań archeologicznych.

2. Tryb wydawania pozwoleń, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, określa się uwzględniając możliwość zlecenia przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przeprowadzenia czynności postępowania dowodowego albo jego części wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków.

3. Dane, informacje i dokumentację, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, określa się uwzględniając potrzebę dokonania wszechstronnej oceny wpływu planowanych działań na zabytek oraz konieczność wskazania warunków ich prowadzenia.

4. Wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 4, ustala się uwzględniając konieczność zapewnienia prowadzenia działań przy zabytkach przez osoby, które posiadają odpowiednie wykształcenie i doświadczenie zawodowe przy ich prowadzeniu.

5. Sposób potwierdzania spełnienia wymagań, o których mowa w ust. 1 pkt 4, określa się uwzględniając potrzebę ustalenia poziomu wykształcenia oraz doświadczenie przy wykonywaniu działań, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

6. Standardy, o których mowa w ust. 1 pkt 6, ustala się tak, aby poszczególne etapy prowadzonych prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkach ruchomych i badań archeologicznych były udokumentowane.”;

13) po art. 37 dodaje się art. 37a w brzmieniu:

„Art. 37a. 1. Zabytek wpisany na Listę Skarbów Dziedzictwa przechowuje się w pomieszczeniu wyposażonym w zabezpieczenia techniczne na wypadek kradzieży, pożaru i innych zagrożeń lub mającym zapewnioną bezpośrednią stałą ochronę fizyczną w rozumieniu ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1099), zwaną dalej „stałą ochroną fizyczną”.

2. Projekt zabezpieczeń, o których mowa w ust. 1, uzgadnia się z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

3. Właściciel lub posiadacz zabytku jest obowiązany zapewnić zabezpieczenia, o których mowa w ust. 1, w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania dotacji, o której mowa w art. 83a, nie później jednak niż po upływie 12 miesięcy od dnia wpisu zabytku na Listę Skarbów Dziedzictwa.

4. Na wniosek właściciela zabytku, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zapewnia przechowywanie zabytku w pomieszczeniu należącym do państwowej instytucji kultury.

5. W trakcie transportu zabytku, o którym mowa w ust. 1, zapewnia się stałą ochronę fizyczną oraz warunki zbliżone do występujących w miejscu stałego przechowywania tego zabytku.

6. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinna odpowiadać ochrona przechowywanego i przewożonego zabytku, o którym mowa w ust. 1, w tym:

- 1) standard pomieszczenia przeznaczonego do przechowywania zabytku, mając na względzie wysoką odporność tego pomieszczenia na włamanie i wyposażenie w środki ochrony przeciwpożarowej;
- 2) właściwości środków transportu służących do jego przewożenia, mając na względzie zwiększoną odporność tych środków i wyposażenie ich w systemy powiadamiania o zagrożeniach;
- 3) sposób konwojowania, mając na względzie zapewnienie stałej ochrony fizycznej;
- 4) podmioty, którym przekazuje się informacje o konwojowaniu zabytku, mając na względzie bezpieczeństwo tego zabytku.”;

14) w art. 38 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Kontrolę, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa prowadzi się przynajmniej raz na 2 lata.

1b. Kontrolę, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może zlecić w każdym czasie.”;

15) art. 43 otrzymuje brzmienie:

„Art. 43. 1. Wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję o wstrzymaniu wykonywanych bez jego pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu:

- 1) prac konserwatorskich, restauratorskich, badań konserwatorskich lub architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru;
- 2) robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru lub w jego otoczeniu;
- 3) badań archeologicznych lub poszukiwań, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 12;
- 4) innych działań, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 6–8, 10 i 11, przy zabytku wpisanym do rejestru.

2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wydaje decyzję o wstrzymaniu wykonywanych bez jego pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu prac konserwatorskich, restauratorskich lub badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wydaje decyzję o wstrzymaniu wykonywanych przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa działań polegających na:

- 1) trwałym przeniesieniu tego zabytku z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje;
- 2) zmianie przeznaczenia tego zabytku lub sposobu korzystania z niego;
- 3) podejmowaniu innych, niż określone w ust. 2, działań, które mogłyby prowadzić do zmiany wyglądu tego zabytku.”;

16) w art. 44:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Decyzja, o której mowa w art. 43 ust. 1, wygasa po upływie 2 miesięcy od dnia jej doręczenia, jeżeli w tym terminie wojewódzki konserwator zabytków nie wyda decyzji:

- 1) nakazującej przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, z określeniem terminu wykonania tych czynności albo
- 2) nakładającej obowiązek uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie wstrzymanych badań, prac, robót lub innych działań przy zabytku, przy czym wniosek o wydanie tego pozwolenia składa się w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia doręczenia decyzji, albo
- 3) nakładającej obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia wykonywanych badań, prac, robót lub innych działań przy zabytku do zgodności z zakresem i warunkami określonymi w pozwoleniu, wskazując termin wykonania tych czynności, albo
- 4) zakazującej prowadzenia wstrzymanych działań.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Decyzje, o których mowa w art. 43 ust. 2 i 3, wygasają po upływie 2 miesięcy od dnia ich doręczenia, jeżeli w tym terminie minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego nie wyda decyzji:

- 1) nakazującej przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu, z określeniem terminu wykonania tej czynności albo
- 2) nakładającej obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu, wskazując termin wykonania tych czynności, albo
- 3) zakazującej dalszego prowadzenia wstrzymanych działań.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Osoba, która dopuściła się naruszenia przepisów o zabytkach lub naruszyła zakres i warunki określone w pozwoleniu, jest obowiązana na swój koszt wykonać czynności nakazane w decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, ust. 2 albo ust. 3a pkt 1 i 2.”;

17) art. 45 i art. 46 otrzymują brzmienie:

„Art. 45. 1. W przypadku gdy bez wymaganego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu wykonano przy zabytku wpisanym do rejestru:

- 1) prace konserwatorskie lub restauratorskie,
- 2) roboty budowlane,
- 3) badania konserwatorskie,
- 4) badania architektoniczne,
- 5) inne działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 6–8 i 10–12

– wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, określając termin wykonania tych czynności, albo zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazywany sposób i w określonym terminie.

2. W przypadku gdy bez wymaganego pozwolenia ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu wykonano przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa prace konserwatorskie, restauratorskie, badania konserwatorskie, lub wykonano inne działania polegające na:

- 1) trwałym przeniesieniu tego zabytku z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje,
- 2) zmianie przeznaczenia tego zabytku lub sposobu korzystania z niego,
- 3) podejmowaniu innych, niż określone w art. 43 ust. 1 pkt 1 czynności, które mogłyby prowadzić do zmiany wyglądu tego zabytku

– minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wydaje decyzję nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu, określając termin wykonania tej czynności, albo zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazywany sposób i w określonym terminie.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, przepis art. 44 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 46. 1. Wojewódzki konserwator zabytków może wydać decyzję o wstrzymaniu prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku niewpisanym do rejestru albo na Listę Skarbów Dziedzictwa, jeżeli zabytek ten spełnia warunki uzasadniające dokonanie wpisu do rejestru.

2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może wydać decyzję o wstrzymaniu prac konserwatorskich lub restauratorskich przy zabytku niewpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa, jeżeli zabytek ten spełnia warunki uzasadniające dokonanie wpisu na Listę Skarbów Dziedzictwa.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 1 i 2, wygasa, jeżeli w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia nie nastąpi wszczęcie postępowania w sprawie wpisu zabytku do rejestru albo na Listę Skarbów Dziedzictwa.

4. Wstrzymane prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku mogą być podjęte, jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia decyzji, o której mowa w ust. 1 albo 2, odpowiednio wojewódzki konserwator zabytków nie wpisze tego zabytku do rejestru albo minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego nie wpisze tego zabytku na Listę Skarbów Dziedzictwa.”;

18) w art. 47 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może wznowić postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia, o którym mowa w art. 36 ust. 1a, a następnie zmienić je lub cofnąć, w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania prac lub badań określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku.”;

19) w art. 49 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może wydać decyzję nakazującą osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa, wynikający z prawa własności, albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego, przeprowadzenie, w terminie określonym w tej decyzji, prac konserwatorskich przy tym zabytku, jeżeli ich wykonanie jest niezbędne ze względu na zagrożenie zniszczeniem lub istotnym uszkodzeniem tego zabytku.”;

20) w art. 50:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku wystąpienia zagrożenia polegającego na możliwości zniszczenia, uszkodzenia, kradzieży, zaginięcia lub nielegalnego wywiezienia za granicę zabytku ruchomego wpisanego do rejestru albo na Listę Skarbów Dziedzictwa, odpowiednio wojewódzki konserwator zabytków może wydać, a minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wydaje, decyzję o zabezpieczeniu tego zabytku w formie ustanowienia czasowego zajęcia do czasu usunięcia zagrożenia.”;

b) w ust. 4 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) zabytek ruchomy wpisany na Listę Skarbów Dziedzictwa zostaje przejęty przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w drodze decyzji, na własność Skarbu Państwa, z przeznaczeniem na cele kultury, za odszkodowaniem odpowiadającym wartości rynkowej tego zabytku.”;

21) w art. 51 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Zabytki:

- 1) wpisane do rejestru,
- 2) wpisane na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- 3) wchodzące w skład zbiorów publicznych, które stanowią własność Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek organizacyjnych zaliczanych do sektora finansów publicznych,
- 4) wpisane do inwentarza muzeum albo wchodzące w skład narodowego zasobu bibliotecznego – nie mogą być wywożone za granicę na stałe.”;

22) w art. 53:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Jednorazowe pozwolenie na czasowy wywóz zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa wydaje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na wniosek podmiotów, o których mowa w ust. 1.”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Termin ważności pozwolenia, o którym mowa w ust. 1 i 1a, nie może być dłuższy niż 3 lata od dnia wydania tego pozwolenia.”;

23) w art. 54 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Na podstawie pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie może być wywieziony za granicę zabytek wpisany na Listę Skarbów Dziedzictwa.”;

24) w art. 55 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Na podstawie pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie może być wywieziony za granicę zabytek wpisany na Listę Skarbów Dziedzictwa.”;

25) art. 56 otrzymuje brzmienie:

„Art. 56. 1. Wojewódzki konserwator zabytków może cofnąć pozwolenie, o którym mowa w art. 53 ust. 1, art. 54 ust. 1 albo art. 55 ust. 1, w drodze decyzji.

2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może cofnąć pozwolenie, o którym mowa w art. 53 ust. 1a, w drodze decyzji.

3. Cofnięcie pozwolenia, o którym mowa w ust. 1 i 2, może nastąpić, jeżeli stan zachowania zabytku uległ pogorszeniu lub wyszły na jaw nowe fakty i okoliczności świadczące, że wnioskodawca nie daje rękojmi, o której mowa w art. 51 ust. 2.

4. O cofnięciu pozwolenia odpowiednio wojewódzki konserwator zabytków albo minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zawiadamia niezwłocznie organ administracji celnej.”;

26) po art. 56 dodaje się art. 56a w brzmieniu:

„Art. 56a. 1. Osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która otrzymała pozwolenie, o którym mowa w art. 51 ust. 3, jest obowiązana przywieźć wywieziony zabytek do kraju w okresie ważności tego pozwolenia.

2. Zabytki wchodzące w skład zbiorów publicznych, które stanowią własność Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek organizacyjnych zaliczanych do sektora finansów publicznych lub zabytki znajdujące się w ich posiadaniu albo wchodzące w skład narodowego zasobu bibliotecznego, czasowo wywiezione za granicę w celach wystawienniczych albo w celu urzędzenia wewnątrz polskich przedstawicielstw dyplomatycznych lub urzędów konsularnych, mogą nie być przywiezione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie ważności pozwolenia, w przypadku wystąpienia z wnioskiem o kolejne pozwolenie na czasowy wywóz zabytku za granicę.

3. Z wnioskiem występuje się w terminie nie krótszym niż 90 dni przed dniem upływu ważności pozwolenia.

4. Do wniosku dołącza się aktualny opis stanu zachowania zabytku.

5. Wniosek złożony z przekroczeniem terminu, o którym mowa w ust. 3, pozostawia się bez rozpatrzenia, o czym informuje się wnioskodawcę.

6. W przypadku zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przed wydaniem kolejnego pozwolenia na czasowy wywóz zabytku za granicę zasięga opinii Rady Ochrony Zabytków.

7. W kolejnym pozwoleniu określa się warunki i sposób eksponowania i przechowywania zabytku oraz wykonywania kontroli stanu zachowania i przeznaczenia zabytku, w okresie ważności tego pozwolenia.

8. W przypadku wydania decyzji o odmowie udzielenia kolejnego pozwolenia lub pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia, wnioskodawca jest obowiązany przywieźć wywieziony zabytek na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie 60 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna albo od dnia otrzymania przez wnioskodawcę informacji o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia.”;

27) art. 57 otrzymuje brzmienie:

„Art. 57. 1. Osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która otrzymała pozwolenie, o którym mowa w art. 51 ust. 1, art. 54 ust. 1 albo art. 55 ust. 1, jest obowiązana po wykorzystaniu tego pozwolenia powiadomić wojewódzkiego konserwatora zabytków o przywiezieniu zabytku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia upływu ważności pozwolenia.

2. Osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która otrzymała pozwolenie, o którym mowa w art. 53 ust. 1a, jest obowiązana po wykorzystaniu tego pozwolenia powiadomić ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o przywiezieniu zabytku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia upływu ważności pozwolenia.

3. Jeżeli przywiezienie zabytku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nastąpiło po upływie terminu ważności pozwolenia w przypadku, o którym mowa w art. 56a ust. 8, jednostka organizacyjna jest obowiązana powiadomić wojewódzkiego konserwatora zabytków o przywiezieniu zabytku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia jego przywiezienia.

4. Na wezwanie odpowiednio wojewódzkiego konserwatora zabytków albo ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, o której mowa w ust. 1–3, jest obowiązana udostępnić zabytek w celu dokonania oględzin.”;

28) w art. 64 w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) wpisane na Listę Skarbów Dziedzictwa.”;

29) art. 73 i art. 74 otrzymują brzmienie:

„Art. 73. Osoba fizyczna, jednostka samorządu terytorialnego lub inna jednostka organizacyjna, będąca właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadająca taki zabytek w trwałym zarządzie albo będąca właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa, może ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru albo prac konserwatorskich lub restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa.

Art. 74. 1. Dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez:

- 1) ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest ten minister;
- 2) wojewódzkiego konserwatora zabytków ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda.

2. Dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich lub restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa jest udzielana ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.”;

30) w art. 76 w ust. 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich lub restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa, ustalonych na podstawie kosztorysu zatwierdzonego przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, które zostaną przeprowadzone w roku złożenia przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie dotacji lub w roku następującym po roku złożenia tego wniosku.”;

31) w art. 77 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie: „Dotacja może obejmować nakłady konieczne na:”;

32) w art. 78 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Dotacja, o której mowa w art. 74 ust. 2, jest udzielana we wnioskowanej wysokości do 100% nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich lub restauratorskich.”;

33) art. 80 otrzymuje brzmienie:

„Art. 80. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru,
- 2) dane i informacje zawarte we wnioskach o udzielenie dotacji oraz dokumentację niezbędną do rozpatrzenia tych wniosków,
- 3) dokumenty niezbędne do zawarcia umowy oraz elementy umowy o udzielenie dotacji,
- 4) dokumenty niezbędne do rozliczenia umowy

– uwzględniając konieczność określenia okresu, który musi upłynąć zanim możliwe będzie udzielenie kolejnej dotacji celowej na dofinansowanie prac przy tym samym zabytku, zorganizowania w ciągu roku budżetowego co najmniej jednego naboru wniosków o udzielenie dotacji, ogłoszenia informacji o naborach, zapewnienia wszechstronnej oceny działań, na wykonanie których ma być udzielona dotacja, oraz zapewnienia celowości i racjonalności wydatkowania środków publicznych.”;

34) w rozdziale 7 po art. 83 dodaje się art. 83a w brzmieniu:

„Art. 83a. 1. Osoba fizyczna, jednostka samorządu terytorialnego lub inna jednostka organizacyjna będąca właścicielem albo posiadaczem zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa, otrzymuje na swój wniosek dotację celową z budżetu państwa na wyposażenie pomieszczenia, w którym zabytek ten będzie przechowywany, w zabezpieczenia techniczne, o których mowa w art. 37a ust. 1. Przepisy art. 75 i art. 79 stosuje się odpowiednio.

2. Dotacji, o której mowa w ust. 1, udziela się ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, we wnioskowanej wysokości do 100% nakładów koniecznych na wyposażenie pomieszczenia w zabezpieczenia techniczne.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania wysokości i rozliczania dotacji celowej na wyposażenie pomieszczenia, w którym zabytek wpisany

na Listę Skarbów Dziedzictwa będzie przechowywany, w zabezpieczenia techniczne, w tym rodzaje kosztów podlegających dofinansowaniu, wymagania, jakie spełnia wniosek oraz dokumenty, jakie należy dołączyć do wniosku, kierując się koniecznością zapewnienia właściwego dokumentowania przez ubiegających się o udzielenie dotacji spełniania warunków jej udzielenia oraz kontroli wykorzystania dotacji, a także prawidłowego jej rozliczenia.”;

35) w art. 109 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto bez pozwolenia wywozi zabytek za granicę albo po wywiezieniu go za granicę nie przywozi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie ważności pozwolenia albo, w przypadku o którym mowa w art. 56a ust. 8, w terminie 60 dni od dnia, w którym decyzja o odmowie wydania kolejnego pozwolenia na czasowy wywóz zabytku za granicę stała się ostateczna albo od dnia otrzymania informacji o pozostawieniu wniosku o wydanie kolejnego pozwolenia na czasowy wywóz zabytku za granicę bez rozpatrzenia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”;

36) w art. 113 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Kto będąc właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa albo wpisanego do rejestru lub innego zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków nie powiadomił odpowiednio ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego albo wojewódzkiego konserwatora zabytków o:”;

37) w art. 113a dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Tej samej karze podlega, kto w przypadku, o którym mowa w art. 56a ust. 8, w terminie 14 dni od dnia przywiezienia zabytku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie powiadomił wojewódzkiego konserwatora zabytków o przywiezieniu tego zabytku.”;

38) art. 117 otrzymuje brzmienie:

„Art. 117. Kto bez pozwolenia albo wbrew warunkom pozwolenia prowadzi:

- 1) prace konserwatorskie, restauratorskie lub badania konserwatorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa,
  - 2) prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie lub architektoniczne przy zabytku wpisanym do rejestru lub roboty budowlane w jego otoczeniu albo badania archeologiczne
- podlega karze grzywny.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz. 987) w art. 24 dodaje się ust. 3–5 w brzmieniu:

„3. W przypadku muzealium będącego zabytkiem, pozwolenie na skreślenie z inwentarza może być wydane z zastrzeżeniem warunku wpisania go do rejestru zabytków. Skreślenia dokonuje się z chwilą wpisania muzealium do rejestru zabytków.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, nie stosuje się przepisu art. 11 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446, z późn. zm.²⁾).

5. W przypadku wzruszenia decyzji o wpisaniu do rejestru zabytków muzealium skreślonego z inwentarza na podstawie pozwolenia, o którym mowa w ust. 3, skreślenie z inwentarza uważa się za niedokonane.”.

Art. 3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 37 oraz art. 80 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 37 oraz art. 80 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Art. 4. Pozwolenia na wywóz zabytków ruchomych za granicę oraz pozwolenia na prowadzenie prac, badań lub innych działań przy zabytku ruchomym, wydane na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc przez okres, na który zostały wydane.

Art. 5. Przepisów art. 56a ust. 3 i 5 ustawy zmienianej w art. 1, nie stosuje się do kolejnego pozwolenia na czasowy wywóz zabytków określonych w art. 56a ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, znajdujących się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 397 i 774 oraz z 2016 r. poz. 1330.